

MII LEA DIGITÁLA MOBBEN?

Digitála mobben leat geardduheadji aggressiiva ja/dahje vašálaš, cielaheadji dieđut main lea áigumuš loavkašuhttit ja bávččagahttit ovttaskasolbmo dahje joavkkuid, digitála mediaid bokte.¹

Digitála mobbemis leat bealit mat eai leat árbevirolaš mobbenvugiin. Vuosttaš bealli lea ahte son gii mobbejuvvo ii beasa das eret. Ii leat čoavddus logget eretge, go eanaš sosiála oktavuoha nuoraid gaska dáhpáhuvvá sosiála mediaid bokte. Nubbi lea anonymitehta. Anonymitehta čuohcá dan láchkai ahte lea álkit roavvát mobbet go ii oainne nuppi ja ii dárbbáš oaidnit mo dat čuohcá sutnje gii mobbejuvvo. Son ii oainne makkár váikkuhusat leat iežas daguin. Son gii mobbejuvvo ii sáhte sihkkarit diehtit gii lea cealkámušaid ovddidan. Goalmmát lea ahte eai leat dušše geahččit das fysalaš birrasis geat oidnet maid mobbenoaffar gillá. Govat, cealkámušat ja filmmat juogaduvvojit «miehtá máilmmi». Dat sáhttet doppe jorrat jos vel mobben leage nohkan, ja oažžu dakkár geardduheadji čuozahusa. Njealját lea ahte digitála mobbema álkibut sáhtta dokumenteret. Viđát lea ahte digitála mobben ii leat álki rávisolbmuide fuomášit.

Dán oktavuodas lea veara namuhit ahte váhnemat ja rávisolbmot leat dávjá ollu vearrábut go nuorat ovddastit suhtu ja njálbmut sosiála mediaid bokte.

---

¹ Samnøen 2014.

BARGOBIHTÁT

Dađe mielde go digitála reaiddut leat ovdánan ja digitála gulahallan lea šaddan dábálažžan mánáid ja nuoraid gaska, de lea maddái digitála mobben šaddan stuorra servodatváttisvuohtan.

1. Ohcctet dieđuid, artihkkaliid, kommentáraid ja mitalusaid digitála mobbema birra, internehtas.
2. Čállet ákkastalli teavstta digitála mobbema birra [https://
calliidlagadus.org/do/%c3%a1kkastalli-teavsttat.html](https://calliidlagadus.org/do/%c3%a1kkastalli-teavsttat.html)

Čállinskovvi doarjjan

[http://www.calliidlagadus.org/govat/doc/callinskovvi_
digastallancalus.pdf](http://www.calliidlagadus.org/govat/doc/callinskovvi_digastallancalus.pdf)

3. Vállje neahtas heivvolaš gova iežat tekstii
4. Oačču muhtima lohkat ja responderet/kommenteret du tekstii
5. Redigere kommentáraid mielde ja divo čállinmeattáhusaid

OVDAMEARKA:

ÁLGU:

Digitála mobben lea šaddan stuorra váttisvuohtan Norggas

Dás ferte čilget doahpaga digitála mobben. Dasto galggat čuoččuhusa vuodustit iežat vásihusaiguin, maid leat lohkan medias ja girjjiin, maid earát ja ustibat leat muitalan, mo din skuvllas lea.

VUOSTTAŽETTIIN

Dás sáhtát omd čállit digitála mobbema váikkuhusaid, nuorat leat hearkkit, čuohcá garrasit iešdovdui ja iešluohttámuššii

NUBBIN:

Digitála luottat...

MANIMUSTÁ:

Rabasvuohta ja digaštallan...

LOAHPPA:

- Digitála mobben ferte bissehuvvot! Buvtte evttohusaid čovdosiidda omd, ránggášteapmi, váidin, leat ustit, veahkehit, ovddasvástáduš
- Čoahkkáigease iežat čállosa
- Ale buvtte ođđa čuoččuhusaid
- Oaččot ovdan čállosa váldoášši (hovedpoenget).
Mii lea dán digaštallančállosa váldoágga?
Maid don háliidat dánna čállosiin ovddidit/čájehit/
oahpahit/fuomášahttit?